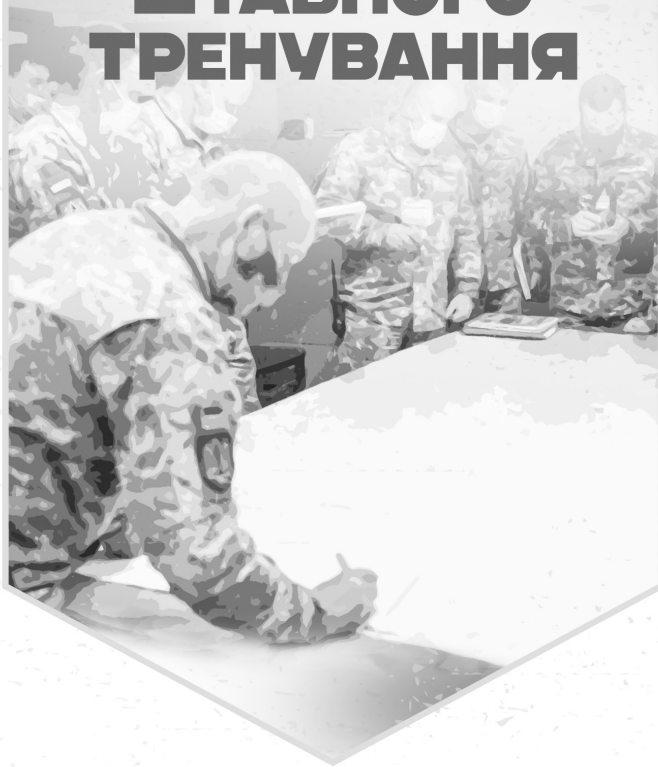

Підготовка і проведення спеціалізованого штабного тренування

Тактична публікація розроблена управлінням оперативної підготовки Головного управління підготовки Збройних Сил України.

Метою Рекомендацій є надання методичної допомоги командувачам (командирам, начальникам) у проведенні спеціалізованого штабного тренування (відповідно до Тимчасової настанови з оперативної підготовки у Збройних Силах України затвердженої наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 26.06.2018 № 236 та Директиви ГШ ЗС України від 27.11.2018 № Д-20дск) і виробленні нових єдиних підходів щодо організації і здійснення керівництва навчальним процесом в системі оперативної підготовки.

ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ШТАБНОГО ТРЕНУВАННЯ

Видавничий дім
«С К І Ф»
Київ — 2024

УДК 355.311.6:355.334
П 32

Підготовка і проведення спеціалізованого штабного тренування: методичні
П 32 рекомендації.— Київ: Вид. дім «СКІФ», 2024. — 150 с.

ISBN 978-611-01-3086-8

Тактична публікація розроблена управлінням оперативної підготовки Головного управління підготовки Збройних Сил України.

Метою Рекомендацій є надання методичної допомоги командувачам (командирам, начальникам) у проведенні спеціалізованого штабного тренування (відповідно до Тимчасової настанови з оперативної підготовки у Збройних Силах України затвердженої наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 26.06.2018 № 236 та Директиви ГШ ЗС України від 27.11.2018 № Д-20дск) і виробленні нових єдиних підходів щодо організації і здійснення керівництва навчальним процесом в системі оперативної підготовки (посилання а).

ISBN 978-611-01-3086-8

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	7
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	8
1.1	Спеціалізоване штабне тренування	8
1.2	Основні завдання спеціалізованого штабного тренування	8
1.3	Учасники спеціалізованого штабного тренування	8
1.4	Місця проведення спеціалізованого штабного тренування	9
2	ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ШТАБНОГО ТРЕНУВАННЯ	9
2.1	Підготовка спеціалізованого штабного тренування включає	9
2.2	Апарат керівництва	9
2.3	Посередницький апарат	12
2.4	Документи, що розробляються	12
2.5	Підготовка структурних підрозділів (органів військового управління)	16
3	ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ШТАБНОГО ТРЕНУВАННЯ	16
4	ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ШТАБНОГО ТРЕНУВАННЯ У ХОДІ ТРЕНУВАННЯ	17
4.1	Керівник тренування	17
4.2	Відділ загального планування	17
4.3	Відділ узагальнення даних і підведення підсумків	17
4.4	Посередницький апарат	17
4.5	Ті, хто навчаються	18
5	ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ШТАБНОГО ТРЕНУВАННЯ	18
5.1	Часткові підведення підсумків	18
5.2	Загальні підведення підсумків	18
Додаток:		
	Зразки документів щодо проведення штабного тренування	20
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	150

ВСТУП

Оперативна підготовка являється одним з основних видів діяльності органів військового управління стратегічного і оперативного рівнів (далі – органи військового управління).

Ці Рекомендації розроблені на основі досвіду антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей, проведення заходів оперативної підготовки у Збройних Силах України з урахуванням удосконалення організаційної структури органів військового управління і військ (сил), розвитку форм та способів їх застосування, принципів і стандартів прийнятих в державах-членах НАТО та адаптована під сучасні умови. Спираючись на її положення командувачі (командири, начальники) та органи військового управління повинні вести постійну роботу щодо подальшого удосконалення методики проведення заходів оперативної підготовки, впровадження у практику нових, більш ефективних форм і методів навчання.

Викладені Рекомендації у цій військовій публікації слід застосовувати творчо, відповідно до визначених органам військового управління завдань, з урахуванням досягнутого рівня навченості генералів (адміралів), офіцерів, старшин, сержантів, солдатів (далі – військовослужбовці) та злагоженості органів військового управління.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
1	2
ВКДП 7-00.01	а. Тимчасова настанова з оперативної підготовки у Збройних Силах України, затверджена та введена в дію наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 26.06.2018 № 236

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Вироблення вмінь і практичних навичок особового складу щодо використання сучасних технічних засобів управління, засобів механізації й автоматизації під час виконання завдань з планування застосування та управління підрозділами;

Злагодження структурних підрозділів (відділень, служб) та штабів у цілому.

Опанування новими методами і прийомами роботи штабів, формами бойових документів;

Підвищення рівня підготовки особового складу до виконання службових обов'язків, злагодженості й оперативності роботи штабів з планування застосування та управління підрозділами;

Удосконалення умінь і навичок посадових осіб щодо збору й аналізу даних обстановки з використанням засобів зв'язку та автоматизованої системи управління військами.

Штабні тренування – одна з форм підготовки окремих структурних підрозділів (органів військового управління) до здійснення планування застосування підпорядкованих підрозділів та управління ними під час виконання завдань.

Тренування можуть бути: роздільні штабні, спільні штабні, спеціальні штабні та командно-штабні. Тривалість їх проведення залежно від поставлених цілей і кількості навчальних питань може складати: РШТ – не менше шести годин; СШТ та СпШТ – один-два дні; КШТ – три-п'ять діб.

Спроможність – властивість, що дозволяє здійснювати певні дії для досягнення конкретної мети з урахуванням визначених ресурсів.

Тренування – осмислене багаторазове повторення (виконання) вже вивчених вправ (приймів, дій) з метою їх закріплення (удосконалення).

Уміння військовослужбовців – здобута на основі отриманих знань у військовій сфері здатність військовослужбовців виконувати належним чином певні дії на практиці. Систематичні та цілеспрямовані тренування тих, кого навчають шляхом виконання певних дій забезпечують перетворення знань та умінь на навички.

Форма навчання – це організаційна складова процесу військового навчання, яка відображає сукупність умов, в яких здійснюється навчання, а саме: склад тих, хто навчається, структуру заняття, місце його проведення, тривалість.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕННЯ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
1	2
АК та ПА	Апарат керівництва та посередницький апарат
АСУВ	Автоматизовані системи управління військами
ОВУ	Органи військового управління
КШТ	Командно-штабне тренування
ОВУ	Орган військового управління
ОЗ	Оперативне завдання
ОСЗ	Оперативно-стратегічне завдання
ПУ	Пункти управління
РШТ	Роздільне штабне тренування
СШТ	Спільне штабне тренування
СпШТ	Спеціалізоване штабне тренування
СтрП	Структурні підрозділи
ШТ	Штабне тренування

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Спеціалізоване штабне тренування (далі – СпШТ, спеціалізоване ШТ, тренування) є інтегрованою формою підготовки окремих структурних підрозділів (органів військового управління), яка поєднує в собі питання управління окремими видами всебічного забезпечення (в тому числі й логістичного, морально-психологічного, медичного, оперативного, зі зв'язку, розвідки тощо), функціонального спрямування (відновлення боєздатності, комплектування ресурсами, цивільно-військового співробітництва, тощо) та практичне виконання завдань щодо уточнення необхідних документів (розрахунків, завдань, пропозицій) в інтересах підготовки і ведення стратегічних дій (операцій, бойових дій). СпШТ проводиться під керівництвом начальника роду військ (спеціальних військ), керівника структурного підрозділу органу військового управління (в тому числі командувача Сил логістики, начальників Головного управління логістики, Головного управління морально-психологічного забезпечення, Головного військово-медичного управління тощо) з окремих питань всебічного забезпечення за відповідним напрямком діяльності.

Воно проводиться у форматі багатоступеневого з окремими структурними підрозділами вищого та підпорядкованих йому органів військового управління (штабів військових частин) за відповідними функціональними напрямками з метою досягнення ними злагодженої роботи під час спільного виконання завдань щодо всебічного забезпечення військ (сил) у ході підготовки і ведення стратегічних дій (операцій, бойових дій). До проведення СпШТ мають бути залучені органи військового управління (штаби) щонайменше двох рівнів. Для проведення спеціалізованого штабного тренування, зазвичай, використовується фон та тематика проведеного напередодні спільного штабного або командно-штабного тренування з деталізацією за напрямком діяльності, питання якого потребують додаткового розгляду.

1.2. Основними завданнями спеціалізованого штабного тренування є:

удосконалити теоретичні знання в організації роботи оперативного складу структурних підрозділів пунктів управління відповідно до вимог керівних документів за напрямком діяльності (настанови з: матеріально-технічного забезпечення, оперативного забезпечення, оперативної розвідки, тощо);

злагодити роботу штабів з організації обігу інформації;

вироблення необхідних умінь і практичних навичок оперативного складу під час відпрацювання службових (оперативних) документів за відповідним напрямком діяльності.

1.3. Учасниками спеціалізованого штабного тренування є:

1.3.1. Ті хто навчає – апарат керівництва та посередницький апарат (далі – АК та ПА), до складу якого, як правило входять: керівництво, окремі відділи та посередники при структурних підрозділах (органах військового управління, штабах військових частин, пунктах управління). АК та ПА формуються за рахунок керівного складу органів військового управління (за

відповідними напрямками роботи), а також науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти). В разі проведення СпШТ із структурними підрозділами командувань видів (родів військ) та підпорядкованими їм органами військового управління (штабами) до складу апарату керівництва та посередницького апарату можуть запрошуватися представники від вищого штабу.

1.3.2. Ті, хто навчається (далі – навчасмі) – особовий склад структурних підрозділів (органів військового управління, штабів військових частин) всебічного забезпечення у ролі оперативного складу структурних підрозділів (центрів, відділів, відділень, груп) пунктів управління відповідно до особливостей роботи.

1.4. Місцями проведення спеціалізованого штабного тренування можуть бути:

пункти управління – навчальні, стаціонарні, на рухомій базі, розгорнуті в пунктах постійної дислокації;

визначені (підготовлені) місця для проведення занять (на полігонах, навчальних класах, окремих будівлях чи приміщеннях в пунктах постійної дислокації тощо);

як виняток – робочі кабінети (службові приміщення де здійснюється повсякденна діяльність) в пунктах постійної дислокації в разі неможливості проведення заходу у вищезазначених місцях.

2. ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ШТАБНОГО ТРЕНУВАННЯ

Спеціалізоване ШТ організується і проводиться за єдиним планом.

2.1. Підготовка спеціалізованого штабного тренування включає: уточнення та формування вихідних даних, розробка документів тренування;

підготовка апарату керівництва та посередницького апарату;

підготовка тих, хто навчається;

підготовка місць проведення тренування;

перевірка готовності до проведення спеціалізованого штабного тренування.

Для підготовки і проведення СпШТ формується апарат керівництва на чолі з керівником тренування.

2.2. Апарат керівництва є органом який здійснює організаційно-методичне керівництво тренуванням, забезпечує відповідну підготовку та якісне проведення заходу.

До складу керівництва, як правило, входить: керівник тренування, заступники (помічники) керівника за визначеними керівником напрямками діяльності (за необхідності) та оперативний напрямок на сухопутне (повітряне, морське) угруповання.

2.2.1. Керівником спеціалізованого штабного тренування призначаються генерали (адмірали, офіцери) керівного складу органів військового управління вищого штабу за напрямком діяльності тих, хто навчається. Він несе особисту відповідальність за якість підготовки і проведення тренування.

Керівник спеціалізованого штабного тренування **до початку тренування** зобов'язаний:

вивчити вихідні данні та визначити порядок проведення СпШТ;

подати план проведення тренування на затвердження старшому або безпосередньому начальнику (командиру, командувачу) в залежності від рівня тренування, яке проводиться (якщо керівник тренування призначений від Генерального штабу Збройних Сил України то план подається на затвердження одному із заступників начальника ГШ ЗС України відповідно до розподілу повноважень);

визначити порядок розробки документів з підготовки і проведення тренування, підготовки апарату керівництва та посередницького апарату, переліку документів (розрахунків, завдань, пропозицій) які необхідно відпрацювати навчасними;

особисто брати участь у розробці документів з підготовки і проведення заходу;

організувати інші заходи щодо підготовки тренування та постійно здійснювати контроль за ходом їх проведення.

2.2.2. Заступники (помічники) керівника СпШТ призначаються із найбільш підготовлених генералів (адміралів, офіцерів, працівників ЗС України) керівного складу вищого органу військового управління, споріднених органів військового управління, наукових і науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів, науково-дослідних та інших установ ЗС України. Вони включаються в склад апарату керівництва в разі, коли необхідна консультативна допомога керівнику тренування, а також спрямування тих, хто навчається з окремих видів забезпечення. В разі, коли під час спеціалізованого ШТ розглядаються окремі питання відповідно обсягів (рівня, напрямку) підготовки керівника тоді, згідно з його рішенням, заступники можуть не призначатися.

2.2.3. З метою підіграшу обстановки для сприяння виконання завдань загальновійськового угруповання, в інтересах якого здійснюється всебічне забезпечення, створюється **оперативний напрямок**. До його складу призначається оперативний склад, який спроможний прийняти необхідне управлінське рішення в ролі командира (командувача, штабу) відповідного

угруповання. Чисельність оперативного напрямку може бути до п'яти осіб, із розрахунку старший напрямку та напрямківці. Офіцерами напрямку призначається особовий склад від оперативних управлінь (відділів) органів військового управління, які входять до центрів оперативного керівництва пунктів управління.

До початку тренування особовий склад оперативного напрямку відпрацьовує необхідні документи (в тому числі й формалізовані), які можуть бути використані для відпрацювання питань СпШТ (замисли і плани нарощування обстановки тощо).

2.2.4. Для організації проведення спеціалізованого штабного тренування та аналізу дій тих, хто навчається призначаються окремі відділи, а саме відділ загального планування та відділ узагальнення даних і підведення підсумків.

Для розробки необхідних документів з підготовки і проведення заходу, організації підготовки посередницького апарату, структурних підрозділів органів військового управління, які залучаються до заходів колективної підготовки створюється відділ загального планування.

2.2.4.1. **Відділ загального планування** формується із офіцерів структурних підрозділів за напрямком діяльності яких планується відпрацювання питань в ході проведення тренування, та підрозділу, який відповідає за організацію і проведення заходів оперативної підготовки. Також до його складу можуть бути залучені необхідні фахівці із споріднених органів військового управління або наукових і науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти).

До початку тренування відділ на чолі з керівником тренування та спільно із посередницьким апаратом розробляє: план проведення спеціалізованого штабного тренування; схему організації апарату керівництва і посередницького апарату; організаційні вказівки з підготовки і проведення спеціалізованого штабного тренування; оперативно-стратегічне (оперативне) завдання; оперативні документи; план підготовки посередницького апарату; особистий план керівника тренування.

Для аналізу дій посередницького апарату, навчасних під час підготовки і проведення тренування, підготовки підведення підсумків та звітних матеріалів, а також впровадження передового досвіду (реалізації висновків тренування) створюється відділ узагальнення даних і підведення підсумків.

2.2.4.2. **Відділ узагальнення даних і підведення підсумків** формується із офіцерів або працівників (службовців) Збройних Сил України за відповідними напрямками роботи (які планується вивчити в ході проведення тренування) зі складу структурних підрозділів органу військового управління вищого штабу (того, який проводить тренування), що не залучаються до заходу в ролі тих, хто навчається.

Відділ розробляє плани часткового і загального підведення підсумків; здійснює збір, узагальнення і аналіз звітів та доповідей від посередницького апарату, вивчає прийняті тими, хто навчається рішення (відпрацьовані розрахунки, пропозиції тощо) та їх дії, готує матеріали підсумків, а також документи з реалізації висновків тренування. Представники від відділу обов'язково повинні бути присутніми під час часткових підведень підсумків (в кінці робочого (навчального) дня), а також загального підведення підсумків, яке проводиться наприкінці тренування.

2.2.5. Загальна підготовка посередницького апарату організується керівником СпШТ, а безпосередня під керівництвом старшого посередника при відповідному СтрП (ОВУ, ПУ) з метою досягнення правильного розуміння Плану проведення тренування. Вона полягає у самостійному вивченні нормативних документів із всебічного забезпечення підготовки (оперативного планування) та ведення операцій (бойових дій).

2.3. Посередницький апарат створюється за рахунок найбільш підготовлених генералів, адміралів, офіцерів органів військового управління, а також (за потреби) наукових і науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів, науково-дослідних та інших установ ЗС України, із розрахунку старший посередник та не більше трьох додаткових (підпорядкованих старшому посереднику) посередників при органі військового управління (пункті управління) за визначеними (окремими) напрямками діяльності.

До початку тренування посередницький апарат після вивчення вихідних даних для проведення тренування, розробляє часткові плани роботи старших посередників при структурних підрозділах (органах військового управління, пунктах управління).

Крім того, додаткові (підпорядковані старшому посереднику) **посередники** можуть розробляти особисті плани роботи з виконання покладених на них завдань у ході тренування (за відповідним напрямком їхньої діяльності), а також повинні приймати участь у розробці документів з проведення тренування, та інших заходах щодо підготовки тренування.

2.4. Документи, що розробляються

Під час підготовки спеціалізованого штабного тренування розробляються документи: основоположні, організаційні, навчально-методичні, оперативні та інші документи (за необхідності).

2.4.1. **Основоположним документом** СпШТ є План проведення тренування. Він розробляється відділом загального планування для забезпечення цілеспрямованої і організованої роботи керівника тренування та посередницького апарату у ході заходу колективної підготовки. У ньому в стислій формі відображається загальна послідовність проведення тренування,

загальна організація роботи апарату керівництва і тих, хто навчається, з основних питань тренування, час на їх відпрацювання.

План проведення тренування підписується керівником тренування, а затверджується старшим або безпосереднім начальником (командиром, командувачем) в залежності від рівня тренування, яке проводиться. Якщо СпШТ проводиться в структурному підрозділі Генерального штабу Збройних Сил України то план подається на затвердження одному із заступників начальника ГШ ЗС України відповідно до розподілу повноважень. Також для якісного проведення СпШТ план завчасно доводиться до посередницького апарату, а за необхідності й до окремих категорій тих, хто навчається.

Форма плану проведення спеціалізованого штабного тренування аналогічна плану для проведення експериментального роздільного штабного тренування.

Разом з Планом проведення тренування на затвердження подається схема організації апарату керівництва та посередницького апарату.

У Плані проведення тренування повинні бути відображені питання, які відпрацьовуються тими, хто навчається під час їх реальної (бойової) роботи в інтересах планувальних (директивних) документів з підготовки і ведення стратегічних дій (операцій, бойових дій). Основна частина часу має містити практичну складову під час якої особовий склад тих, хто навчається практично виконує визначені завдання (відпрацьовує службові (оперативні) документи, проводить необхідні розрахунки, уточняє їх тощо).

2.4.2. До організаційних документів відносяться: організаційні вказівки з підготовки і проведення тренування; схема організації апарату керівництва і посередницького апарату.

2.4.2.1. Організаційні вказівки розробляються після прийняття керівником тренування рішення з основних питань підготовки і проведення тренування відповідно до затвердженого плану проведення та доводяться до тих, хто навчається, особового складу, який призначений до складу АКтаПА з таким розрахунком, щоб надати виконавцям можливість цілеспрямовано і своєчасно підготуватися до тренування. В організаційних вказівках, як правило, визначаються: час проведення; структурні підрозділи (органи військового управління, пункти управління), що залучаються, і в якій ролі вони будуть виступати; склад посередницького апарату та порядок його підготовки; завдання службовим особам з підготовки СпШТ; форма одягу для учасників тренування; строк готовності та інші питання.

2.4.2.2. Схема організації апарату керівництва і посередницького апарату розробляється відповідно до вимог викладених в Наставі з оперативної підготовки у Збройних Силах України.

2.4.3. Для проведення тренування розробляються такі **навчально-методичні документи**: план підготовки посередницького апарату; особисті плани керівника тренування і заступників (помічників) керівника; часткові плани роботи старших посередників при СтрП (ОВУ, ПУ); оперативно-стратегічне (оперативне) завдання; перелік документів (розрахунків, пропозицій тощо), які необхідно відпрацювати тими, хто навчається в ході проведення заходу; плани часткового і загального підведення підсумків, документи з реалізації висновків тренування.

В ході проведення спеціалізованого штабного тренування можуть використовуватися документи, які відпрацьовані в ході попередніх заходів оперативної підготовки, або ті, що розроблені в інтересах єдиного оперативно-стратегічного фону на навчальний рік. Такими документами можуть бути: навчально-бойовий склад і укомплектованість своїх військ (сил); дані щодо видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ, військових частин і установ технічного, тилового, медичного та інших видів забезпечення; наявність ракет, боєприпасів, військово-технічного майна і матеріально-технічних засобів; навчально-бойовий склад противника тощо.

2.4.3.1. **План підготовки посередницького апарату** розробляється для організованої і централізованої підготовки посередницького апарату з метою якісного проведення майбутнього заходу колективної підготовки за єдиним замислом керівника тренування. В ньому розкриваються питання порядку підготовки посередницького апарату під час установчої наради, інструкторсько-методичного заняття з вивчення розроблених документів, теоретичної і практичної підготовки їх до роботи на СпШТ. У ньому визначаються мета, час, місце і порядок проведення теоретичних і практичних занять з усіма категоріями службових осіб посередницького апарату.

2.4.3.2. **Особисті плани роботи керівника** тренування та його заступників розробляються виходячи із плану проведення тренування. У ньому вказується детальний порядок роботи за місцем і часом у ході виконання основних заходів тренування. В особистому плані роботи керівника повинні передбачатися також питання його роботи, що з метою забезпечення конфіденційності не відображаються в інших документах.

2.4.3.3. **Частковий план роботи старшого посередника** розробляється виходячи із затвердженого Плану проведення тренування. У ньому вказується детальний план роботи особового складу посередницького апарату при СтрП (ОВУ, ПУ) за місцем і часом у ході виконання основних заходів тренування з розкриттям порядку дій всіх посередників при конкретному органі, що навчається, дії тих, хто навчається, під час відпрацювання навчальних питань.

2.4.3.4. **Оперативно-стратегічне (оперативне) завдання** є документом відповідно до якого навчаємі вводяться в оперативну обстановку до початку тренування, а також, що їм необхідно виконати для якісної підготовки і проведення СпШТ. Вихідна обстановка створюється складною і повчальною, водночас вона ґрунтується на даних попереднього заходу колективної підготовки (СШТ, КШТ) з необхідною деталізацією за спеціальністю тих, хто навчається. Основні розділи та порядок відпрацювання ОСЗ (ОЗ) викладені в Наставові з оперативної підготовки у Збройних Силах України.

2.4.3.5. **Перелік документів (розрахунків, пропозицій тощо), які необхідно відпрацювати** тими, хто навчається в ході проведення заходу.

На підставі затвердженого Плану проведення тренування посередницьким апаратом розробляється перелік документів (розрахунків, пропозицій тощо), які необхідно відпрацювати тими, хто навчається в ході проведення заходу. Він розробляється за вказівкою керівника СпШТ. Дані, які туди вносяться розглядаються і затверджуються особисто керівником тренування.

Цим переліком передбачаються всі документи (розрахунки, пропозиції), які заплановано розробити тими, хто навчається під час проведення спеціалізованого штабного тренування із вказанням орієнтовного часу на їх розробку та посадових осіб (за посадами), що будуть їх відпрацьовувати.

2.4.3.6. **Плани часткового і загального підведення підсумків** розробляються відділом узагальнення даних і підведення підсумків. В них розкриваються питання щодо термінів, місця і порядку проведення підведення підсумків, переліку посадових осіб, яких планується до заслуховування та тем їх доповідей.

2.4.3.7. **Документи з реалізації висновків тренування** повинні мати повчальний характер і розкривати як позитивні досягнення, так і негативні сторони, що мали місце в ході підготовки і проведення заходу. Такими документами можуть бути:

звіт за результатами проведеного заходу колективної підготовки, який доводиться до тих, хто навчався та інших органів військового управління, які можуть його використати для планування і проведення подальших заходів підготовки;

окремі доручення керівників або заступників керівників ОВУ;
положення настанов, інструкцій, наказів з питань підготовки і ведення операцій (бойових дій), тощо;

інші документи.

2.4.4. До **оперативних документів**, що розробляються під час підготовки тренування, відносяться: Укази, окремі рішення, директиви, розпорядження (в тому числі й за видами забезпечення) або витяги з них за відповідним напрямком роботи структурного підрозділу, який навчається. Оперативні документи за своїм змістом і структурою розробляються згідно з вимогами Наставови з

оперативної роботи органів військового управління та інших керівних документів Збройних Сил України.

2.5. Паралельно з розробкою матеріалів тренування здійснюється **підготовка структурних підрозділів (органів військового управління)**, які залучаються на тренування та проводиться підготовка місць проведення тренування.

Підготовка структурних підрозділів (органів військового управління, пунктів управління) проводиться під керівництвом відповідних командувачів (командирів, начальників), які залучаються на тренування в ролі навчаємих. З цією метою передбачаються і проводяться: заходи оперативної підготовки у тому числі і самостійна робота офіцерів з питань майбутнього тренування; створення бази даних в інформаційних системах; заповнення бази даних математичних моделей, інформаційних і розрахункових задач; підготовка документів, у тому числі і в електронному вигляді; розробка (уточнення) функціональних обов'язків, розподіл особового складу по пунктах управління і чергових змінах; підготовка стаціонарних (розгорнутих на рухомій базі, навчальних) пунктів управління, засобів автоматизації до функціонування під час тренування, підготовка формалізованих документів, тощо.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ШТАБНОГО ТРЕНУВАННЯ

До початку СпШТ навчаємі вивчають вимоги оперативно-стратегічного (оперативного) завдання, готують необхідну навчальну матеріально-технічну базу (карти, формалізовані документи, витяги з документів, канцелярські приладдя для роботи, відповідне програмне забезпечення тощо), а також виконують вказівки зазначені розділом “Виконати” ОСЗ (ОЗ).

Тренування починається із доведення штабом керівництва до тих, хто навчається оперативної обстановки шляхом вручення оперативних документів.

У подальшому ті, хто навчається здійснюють весь спектр завдань, які передбачені нормативно-правовою базою їх діяльності у ході підготовки і ведення стратегічних дій (операцій, бойових дій), а також переліком документів визначених для відпрацювання в ході конкретного заходу колективної підготовки (відпрацьовують документи, пропозиції, розрахунки всебічного забезпечення тощо)

Практична робота (виконання функціональних обов'язків) розпочинається після зайняття оперативним складом робочих місць на пункті управління чи робочих кабінетах (місцях) та з доведення порядку їх роботи.

Щоденно, а також наприкінці тренування апаратом керівництва та посередницьким апаратом проводиться часткові підведення підсумків дій тих, хто навчався.

Загальне підведення підсумків спеціалізованого штабного тренування проводиться у тижневий термін після його закінчення. На загальне підведення

Книги, які можуть вас зацікавити

Робота штабу тактичної ланки з організації бою (дій)

Робота штабного офіцера тактичної ланки

Планування підготовки у Збройних Силах України

Штаб у бою

Коректування і наведення вогню артилерії і авіації. Книга ворога, ворожою мовою

Використання топогеодезичних даних та навігаційних засобів у ході проведення бойових дій

[Перейти на сайт →](#)